

Sygn. akt I PK 104/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa A. Z.

przeciwko Z. w C.

o przywrócenie do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 października 2014 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.

z dnia 21 listopada 2013 r., sygn. akt VII Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 21 listopada 2013 r. zmienił wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 21 maja 2013 r. i przywrócił A. Z. do pracy w Z. w C. na dotychczasowe warunki pracy i płacy (pkt I) oraz oddalił apelację strony pozwanej (pkt II).

W skardze kasacyjnej strona pozwana zarzuciła naruszenie prawa materialnego, tj. 1) art. 45 § 1 w związku z art. 30 § 4 k.p., po pierwsze - przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że „przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę musi obejmować kryterium doboru pracownika do zwolnienia w wypadku gdy przyczyną zwolnienia jest redukcja zatrudnienia również wypadku gdy wypowiedzenie jest dokonywane z pominięciem przepisów ustawy o zwolnieniach grupowych” i po drugie - przez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na

przyjęciu, że wskazana przyczyna wypowiedzenia była nieuzasadniona i naruszała przepisy o wypowiedzaniu umowy o pracę; 2) art. 45 § 2 k.p., przez jego niezastosowanie i uwzględnienie roszczenia o przywrócenie do pracy pomimo faktycznej likwidacji stanowiska pracy powódki i likwidacji kolektury biletowej - miejsca świadczenia pracy przez powódkę.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie powództwa w całości i oddalenie apelacji powódki, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - jej oczywistą zasadnością, polegającą na pominięciu w procesie orzekania normy art. 45 § 2 k.p. mimo niemożności uwzględnienia żądania przywrócenia do pracy z uwagi na likwidację miejsca świadczenia pracy przez powódkę i po drugie - występowaniem istotnych zagadnień prawnych oraz potrzebą wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie w zakresie kwestii: 1) „czy zastosowane kryteria wyboru pracownika do zwolnienia są objęte obowiązkową treścią oświadczenia woli pracodawcy określonej w art. 30 § 4 k.p., czy też okoliczności te (kryteria) podlegają badaniu przez sąd w ramach kontroli zasadności wypowiedzenia (art. 45 § 1 k.p.)”; 2) „czy w wypadku, gdy przyjęte przez pracodawcę kryteria wyboru pracownika do zwolnienia, tj. staż pracy oraz kwalifikacje formalne nie pozwalają na wytypowanie pracownika do zwolnienia, to pracodawca zwolniony jest z obowiązku poszukiwania dalszych kryteriów”. W tym zakresie skarżący wskazał na rozbieżne rozstrzygnięcie tej kwestii w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2011 r., I PK 238/10 oraz z dnia 25 stycznia 2013 r., I PK 172/2012, argumentując za rozwiązaniem przyjętym w pierwszym z nich, że zastosowane kryteria doboru pracownika do zwolnienia nie są objęte obowiązkową treścią oświadczenia woli pracodawcy określonej w art. 30 § 4 k.p., a podlegają badaniu przez sąd w ramach kontroli zasadności wypowiedzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Skarżący wskazuje na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej oraz występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych związanych z potrzebą wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jednakże nie wykazuje, aby okoliczności te uzasadniały przyjęcie niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania przy uwzględnieniu stanu faktycznego stanowiącego podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej

podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Z kolei zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Wreszcie odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to

zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Po pierwsze - jego wywody odnoszące się do oczywistej zasadności skargi spowodowanej naruszeniem przez Sąd drugiej instancji art. 45 § 2 k.p. nie uwzględniają motywów zaskarżonego wyroku, z których jednoznacznie wynika, że Sąd odwoławczy wziął pod uwagę treść wskazanego przepisu, a ponadto pozostają poza niekwestionowanym ustaleniem, że stanowisko pracy powódki nie uległo likwidacji, zaś w miejscu wykonywania przez nią pracy sprzedaż biletów zostanie zachowana. Po drugie - skarżący nie wskazuje, jakie znaczenie dla wyniku sprawy mogłoby mieć rozstrzygnięcie formułowanych przez niego wątpliwości, skoro podstawę zaskarżonego wyroku stanowiło w pierwszym rzędzie ustalenie, że wskazana powódce przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę (likwidacja stanowiska pracy) była nieprawdziwa, co już uzasadniało zastosowanie przez Sąd drugiej instancji art. 45 § 1 k.p., bez konieczności odwoływania się w drugiej kolejności do niewypełnienia przez pracodawcę wymagania określonego w art. 30 § 4 k.p.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.